

haj-íjtó tej.

Egy üveg „Puritas“ ára 2 fnt (postai küldésnél 20 krral több)
s kóspénzen vagy utánvét mellett kapható Bécsben:
FRANZ OTTO-nál, Mariahilferstrasse 38.

LÓ--tulajdonosoknak

különös figvelmökbe ajánlva:

Több év óta használok az istállókban, mikbe több mint száz darab lo fölött felügyelek, az *On k. szab. adító* nedvé, a legjobb eredmények. Azonban kitűnő késztényi hatása várakozásaimat tetemesen felülmúlta, midőn azt az igen veszedelmes szűzjóra vagy ugynevezett szarvaszedőmetnél oly módon alkalmaztam, hogy az egész loant a nedvre behintve dörzsöltem, a milónak azonnali teljes gyógyulását eredményezte.

Chrobze. Pinczew mellett (Orosz-Lengyelország).

Bosznanski W.
Wielopolski ögróf főlovászmestere.

ÓVÁS A családás elkerülése végett felkér-
tik mindenki, miszerint Kwidza F. J. áditó nevét, mel-
egyedül tántlították ki es. k. kiz. zabadalomma
össze ne téveszték más, hasonlóan nevezett készítmé-
nyekkel. 3156 - V

 Ki védjegyet hamisítottát olyképp juttatja tud-
sámsra, hogy azt törvényes büntetés alá vonhatón
500 frtig terjedő jutalmat nyer tőlem.

Sept 20 1894

A magyar nép- és ifjuságnak
ajánlva.

Czímképpel és színes borítékba fűzve.

Ára egy-egy füzetnek 40 kr.

1. **Füzel. Hunyadi Mátyás király története.**
Jósika Miklós után.
2. **Washington élete.** Élet- és jellemrajz, Irving, Banroft s mások nyomán. Irta Dr. Lázár Gyula.
3. **Mohammed élete.** Irta Áldor Imre.
4. **A nagy Napoleon császár története.** Irta Áldor Imre.
5. **Nagy Sándor és kora.** Irta Áldor Imre.
6. **Nero s az első keresztény-üldözés.**
Irta Vértessy Arnold.
7. **XII. Károly svéd király története.** Irta Áldor Imre.
8. **Nagy Péter, a minden oroszok czárja.** Irta Áldor Imre.
9. **Nagy Frigyes élete.** Irta Áldor Imre.
10. **Karthago** vagy egy világváros története.
Irta Áldor Imre.
11. **Hősök és hódítók,** vagy Mohammed utódai.
Irta Áldor Imre.
12. **Medicis Lőrincz,** vagy köztársaság aranykora. Irta Áldor Imre.
13. **József császár** vagy egy emberbarát a trónon. Irta Áldor Imre.
14. **Hunyady János és kora.** Irta Áldor Imre.
15. **Attila hun király története.** Irta Áldor Imre.
16. **Két Rákóczy-né.** Irta Áldor Imre.
17. **Korona és vérpad,** vagy Stuart Mária története. Irta Áldor Imre.
18. **Árpád és a magyarok letelepedése.** Irta dr. Toldy László.
19. **Magyar nemzeti vértanúk.** Irta Áldor Imre.
20. **Bismarck, élet- és jellemrajz.** Irta Csukássy József.
21. **Columbus Kristóf.** Irta Áldor Imre.
22. **Nagy Károly, római császár története.** Irta Áldor Imre.
23. **Hun utódok** vagy az avar birodalom története. Irta Áldor Imre.
24. **Szent László király élete,** a legjellemzőbb honi történetírók felhasználásával.
Irta Toldy László.
25. **Széchenyi István gróf** vagy Magyarország ujászulitése. Irta Áldor Imre.
26. **Julius Caesar története.** Irta Vértessy Arnold.
27. **V. Károly császár.** Irta Áldor Imre.
28. **XIV. Lajos,** vagy Franciaország aranykora. Irta Áldor Imre.
29. **Cromwell Oliver és az angol forradalom.** Irta Nagy I.
30. **A régi magyarok miveltségének története.** Irta dr. Toldy L.
31. **Az első magyar király.** Irta Áldor Imre.
32. **Lengyelország végnapjai.** Irta Áldor Imre.
33. **Oranizai Vilmos** vagy Istenért és a hazáért. Irta Áldor Imre.

A magyar nemzetnek soha sem volt nagyobb szűk sége, mint most — arra, hogy a történet, azaz élet mesterének intését meghallgassa. Számbezárás.

A Franklin-társulat érzékeny hiány pótlására vállalkozik tehát, midőn „Nemzeti muzeum”, „Vasárnapi könyvtár”, s más országosan elismert és fölkarolt gyűjtemények hiadványaihoz egy újat (sőt! ismét, a „Történelmi könyvtár”-t mely a hazai és világtörténet főalakjait és mozzanatait vonzó előadások, a legkittünthető és leghitelesebb források nyomán forja bemutatni a közönségnek.

A csinos kiállítás s színezett cimlappal hét tömött ívre terjedő füzetek csekély ára: 40 kr. lehetségesé teszi, hogy a legszerényebb hájlelkű is eljusson e vállalat, melynek érdekese és tanulságos tartalma fennnebbi cimeinek köztőlük

HAMBURGER ADOLF-nál,
Bécs utca, kőszékvesztő mellett 8. sz.

Budapest, Koronaherceg-utca 8. sz.

Dr. Pattison

köszvény - gyapotja

enyhíti és gyorsan gyógyítja a
köszvény és csúsz
 minden nemét, ugymint: arcz-, mell-, nyak- és fog-
 fájást, fej-, kéz- és térdköszvényt, tag-szaggatásokat,
 hát- és csípő-fájásokat.
70 krajczáros egész, és 40 krros fél csomagokban kapható
 Török József gyógyszerárában Budapesten (király-
 ntea 7. szám.) 2892

**Különös
figyelemre
méltó!**
A hírneves
dr. FORTI-féle
sebtapasz
mely rendkívül

lasztó, eriető s rajtamlat csillapító hatásúak! leggyorabb, leg-
hatásosabb s egyezsmindm gyökéres gyógyulást okozók! külön-
mint! bajokban

Teljeskei csomagt. Ára 50 kr. nagyobb csomagt. 1 frt használati
utastással együtt, postán küldve 20 kralt több.

Központi kildeményezéskor Pesten:

TÖRÖK JÖZSEF gyógygészerez úrnál kiral-utczá 7 sz

Továbbá kapható Budapestben: Jexovits M. udv. gyógytá-
rában, a nagy (3) koronás marokkó-utcz. sark. — **Formagy** a
gyasz. nagy (3) korona-utcz. 26. sz. — Ifjabb Dr. Wagner D.
gyasztárban a váci-utcz. 58. s ideáb Dr. Wagner D. gyógytár-
sában, váci boulevard 93. — **Egreesy R.** gyógyasz. nádor-utcz. 1 sz.
Gölli N. Dun. Földm. gyászgyasztárban a várkap. Fehérh. Fehérh. K.
gyasztárban a Krisztina-városhoz. — **Frum J.** Schwartz-
mayer K. gyasz. vizivízor fű-utcz. — **Eiszdörfer G.** gyasz. Tabán-
ban (Ráczváros) fű-utcz. — **Alsó Lendvár:** Kias B.-nál. —
Aradon: Rosznyai M. gyasz. úrnál. — **B.-Ufalu:** Jász Jenő.
— **Békeszcsán:** Blener B. — **Bld.-Szent-Mihályon:** Luk-
ácsk. békeszcsán. Dr. Róthachek N. E. Tamásy K. s
Gölli N. Dun. Földm. gyászgyasztárban a várkap. Fehérh. Fehérh. K.
Schüttig J. s Kállner Lőr. Eperjesen: Isépy Gy. — **Ereke-
újvározt:** Conlegrer J. — **Gy-gyöngyös:** Merait N. — **Györözt:**
Lehner F. — **Hajoson:** Fallér J. postamester úrnál. — **H. Szob-
házon:** Beszedes J. — **H. M.-Vasárhely:** Wolf V. — **Huszon**
Todorovics J.-nél. — **Jászberényben:** Tescher E. — **Jolán**
Kecsk. gyasz. úrnál. — **Kerektő:** A. Vandrachek K. — **K.**
Gy. s Hegedűs J. — **Kis-Budapest:** Fehérh. Fehérh. K. — **Ko-
máromban:** Grötschel Sz. — **Kunmadarason:** Jung K. — **Lé-
ván:** Bolman Ede. — **Mező-Berényben:** Baranyi M. — **Me-
zőtúron:** Borbás J. — **Miskolczon:** Dr. Csáthi, Máyer Rozsó
gyógyasz. Szabó J. — **M.-Szigetén:** Héder L. — **Mitroviczon:**
Kerstoncsits A. fainál. — **N.-Kaniszon:** Prager Béla.
— **N.-Kaniszon:** S. J. — **N.-Szombathely:** Pábot. — **N.-
V. Aradon:** Huzella M. s Mo. — **N.-Szombathely:** Szatmár J.
Szatmár J. — **Nyirgyházaon:** Korányi J. gyasz. s Kovács S. —
Pakson: Malatinaszky S. — **Pécsenzt:** Sipóc J. Pozsonyban:
Pisztoró B. — **Pútnokon:** Fekete N. Rimaszombathely:
Halmár K. — **Rozenyón:** Dr. Pösch J. gyasz. s Hirsch J. N. —
S.-A.-Ujlyen: Galik G. s Pinter F. — **Sérvén:** Stambor-
szky J. s Nemethon: Bosny J. — **Sz. Egeren:** Braun
J. s Diebálly J. — **Sz. Györgyén:** — **Sz. Szombathely:**
Illich F. — **Tárpán:** Monó T. — **Temecvározt:** Pecher
J. E. s Pap J. — **Tésón:** Agoston Gy. — **T.-Ujlyakon:** Rókyó
G. — **Tokajban:** Dr. Juhász P. — **Ungvározt:** Lán Sándor
gyógyasz. Speck J. Peltárszky A. s Krausz A. — **V. Aradon:**
Lottia Ede. — **Veszprémben:** Ferenczy K. — **Zágrábon:**
Geddy Gy. s Mitbach Sz. — **Zirczen:** Tejtel J. — **Zolyomban:**
Stech L.

Erdélyország. Kalozavározt: Valentini A. s Wolf J. —
Brasson: Morawer W. F. s Gyertyánffy J. s fainál. — **Hát-
szon:** Mátfi B. K. — **M.-Vasárhely:** Bucher M. —
Naszváros: Rekert E. gyasz.

Ben kiltóni háson: leggyorabb gyógytápaszcsinó, — **He-**

Forti László. Laknia: Budin, ráczváros, fű-utcz. 590. sz.

Ló-eladás

Gróf Sándor mensesből vér-
konárg tekintetéből áruba bocsát-
tik a 8 éven át erős **dolgozó lovak**
nyestésére és jó sikerrel használt 1865-ki 184 cm. magas
világos pej. Bertha női kanca és Domino angol telivér m-
után és Juno kancától és Hawelock eredeti Yorkshir-
trappoló faj mentől származó Jupiter nevű mén.
Bővebb felvilágosítás a felügyelősegnél Esztergon
Bajnán nyerhető. 3152

Előfizetési feltételek:	VASÁRNAPI UJSÁG és	együtt: / egész évre .. 12 frt félre 6 „	Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: / egész évre .. 8 frt félre 4 „	Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: / egész évre .. 6 frt félre 3 „
	POLITIKAI UJDONSÁGOK			

9. szám. — 1877.

Budapest, márczius 4

XXIV. évfolyam.

UJABBKORI UTAZÓK AFRIKÁBAN.

V ALAMI sajtáságos, kimagyarázhatatlan igazet tartja lebilincselve érdeklődésünket az ismeretlen forróövi tartományok iránt. A lég örökös enyhesége, a növényvilág gazdag tenyésze, s a természet összes működésének anyai gondoskálása ott élő gyermekeiről — mindezek sovánkalandozásra hívják fel képzelőnket ama gyönyörű tájak felé, honnan minden hír és minden tudósítás oly titokszerű vonzerőt gyakorol egész lényünkre. Mily előnyösen különböznek ama tündéries tájak Éjszakáivár jégvidékeitől! Kane, Hayes, Hall, Payer, Weyprecht, Nares kapitány s az örökös tél birodalmában megfordult többi utazók tudósításait olvasván, magunk is úgy szólva szemben képzeljük magunkat e sötét, hóborította, kietlen pusztaság borzasztó veszélyeivel; ott állnak lelki szemünk előtt a nyomorult fabódék, az otthoniatlan, kényelmetlen hókunyhók, melyekben az északsarki kalandkeresők elszánt csapatja hosszú, nehéz hónapokat töltöttel, akárhányszor élethalálküzdelmet állva ki éhséggel, szomjúsággal és fagygal, míg körülök az egész táj megmervültlen pihent az örökös kihaltság zord szemfedője alatt.

Mennyivel más, vidámabb érzelmek tartják, meghódítva lelkünket, ha képzeletünkben egy forróvízi utazó lépteit követjük! Míg talán szobánk ablakait a tél hózivatarjai ostromolják kívülről, az alatt mi bent forróvízi utazónk kalandozása mellett a távol Indiákon, Afrika ismeretlen egyenlítői tájain, vagy Dél-Amerika elragadó szépségű őserdőiben kalandozunk, majdnem érezve körülünk a szebbnél szebb, ismeretlen virágok édesen kábító illatárját, s gyönyörködve a szebbnél szebb tollazatu ismeretlen madarak kellemes énekében, és feledve, hogy a földön még rideg, szomoru vidékek is létezhetnek.

Nem csoda tehát, ha minden újabb utazót, kik földünk amaz édenibb tájait tűzték ki főlefedező kutatásaiak működési teréül, mintegy önkénytelenül is követni vágyunk érdekes kalandozásainak közepe. Azért érdekelnek minket azok az

DR. SCHWEINFURTH GYÖRGY

MAGE JENŐ.

MIANI.

HEUGLIN TÓDOR.

UJABBKORI UTAZÓK AFRIKÁBAN.

Igy történt, hogy egy oly földszinti szobában helyeztek el, melyben sulyos rabokat szoktak tartani. Ez valóságos börtön volt, nehéz vasajtókkal, szörnyű vasrácsosattal ablakán. Az udvarról egy konyhába nyitottunk be, mely két átellenes szűk börtönszobát választott el. Ajtómon egy kis üvegablakon az átellenes börtön ajtajára lehete látni, melynek üvegablakán át egy fekete torzonborz szakáluarcz kandikált ki. Ez, mikor meglátott, a „Szózat”-ot kezdte énekelni.

Kérdém a kísérő főhadnagytól, hogy ki ez a fogoly?

Azt a feleletet kaptam, hogy egy igen sulyos politikai vétke, valami titkos összeesküvés főnöke, de a ki, úgy látszik, itt a börtönben megőrült, vagy annak teteti magát... Kellemes szomszédság.

A főhadnagy aztán előadta, hogy reggeli 8 órától délutáni 4-ig látogatást fogadhatok, de azontúl a konyha vasajtóját bezárják, és reggelig se nem jöhet hozzám senki, sem én nem mehetek ki semmi szín alatt.

Azt a vasajtót biz akár nappalra is bezárhatták volna. Hat napon át nem jött hozzám senki. Komor sötét decemberi napok voltak. Aludtam két hétre valót.

De gonosz sorsom ezt a jótékony alvási képességet is megirigyelte.

A hatodik nap délutánján a főhadnagy

egy természetes polgári egyénnel lép be hozzám, kinek egyik karja könyökig vastagon be volt kötözve, s bemutatja őt, mint fogolytársamat. Legalább nem fogjuk unni magunkat, jegyzé meg, ha ketten leszünk.

— A szoba ugyan szűk, de hát hiszen sok jó ember fér el egymás mellett, jegyzé meg a főhadnagy, a ki rendkívüli kivételképen magyarul is tudott.

A szoba pedig olyan kicsiny volt, hogy ha mindketten dohányzunk, egy félóra mulva nem gyönyörködhetünk egymás szemlélésében.

És midőn a börtönzugot elvállaltam, egyetlen föltételül tűztem, hogy legyen az bárminő is különben, csak — egyedül legyenek, és ezt meg is ígérték. — Hasztalan figyelmeztetém azonban erre a főhadnagyt, az csak azt hajtotta minden kifogásomra, hogy — miért nem tetszett Budára menni, ott akár két üres szobát adhattunk volna.

A jövevény külseje pedig a lehető legkedvezőtlenebb benyomást keltő volt.

KIGYÓTEMLŐM AFRIKÁBAN.

SZÓFIA A VITOS ALATT (BULGÁRIÁBAN).

Nevét már elfeledtem, de tudom, hogy a nyilvánosság előtt teljesen ismeretlen, obskurus neve volt. Kinézése egy szerencsétlen kalandoré, s arcán egyre fokozódó nyugtalanság tükröződött, mely már-már kétségbeeséssé fajult.

A főhadnagy hivatalos szárazsággal ismételte előtte a nekem is elmondott stereotyp mihez tartási szabályokat: „esti 4 órakor a vasajtót bezárják, reggeli 8 óráig zárva marad, s ez idő alatt se ki, se be nem mehet senki, semmi szín alatt”.

A herkulesi termetű férfi most már szinte láthatólag remegni kezdett.

— De a patvarba, kiált föl a főhadnagy, hogy tud ember ennyire félni, hiszen néhány héti fogság nem mind a világ —

— Nem is az az én nagyobb bajom, sohajtá a jövevény, kiről már előbb is látszott, hogy mondani akart valamit, de a főhadnagy bőbeszédűsége nem engedé szóhoz jutni — hanem, — folytatá — ezt már a tábornok ur előtt is meg akartam vallani — néhány napja az a szerencsét-

lenség ért, hogy karomat egy dühös eb nagyon összemarta; és a seb oly nagy, hogy a nélkül is elég veszélyes és fájdalmas, ha az eb nem volt megveszve, — a mi épen nem bizonyos, és épen orvoshoz akartam volna már menni, hogy megmutassam neki karomat...

A főhadnagyt egy kissé meglepni látszott e vallomás, mely teljesen indokoltnak tünteté föl a fogoly rendkívüli izgatottságát.

— Az ördögbe! hát mért nem mondta

IZGORIGRÁD SZOROS VRACÁNÁL (BULGÁRIÁBAN).

— Miféle találkozásra?
— Hát a muszka gróffal.
— Tyhü! arról egészen megfeledkeztem! kiálta föl a kapitány, kihuzva zsebéből az óráját, s hozzá tette: Megbolondultál, Ben-Zouf! még nincs több csak két óra.

Két óra? reggel vagy délután? kezdé a szolga ismét a napra pillantva.

Servadac füléhez tartotta az órát s meggyőződött, hogy jár.

— Nem állt meg, mondá.
— De a nap sem, uram, felelt szolgája.
— Valóban; s a láthatár fölötti magassága

— Tyhü, az ördögbe is, Ben-Zouf!
— Mi baja kapitány ur?
— Hiszen este nyolcz óra van!
— Hogyan?
— Hát nem látod: a nap nyugaton van; nem sokára lemegy.

— Lemegy? De hisz uram, láthatja, hogy mióta beszélgetünk is, észrevehetőleg emelkedett.

EGY MÁSODIK FEJ DUGTA KI MAGÁT A ZSUP ALÓL.

SERVADAC HECTOR VÁNDORLÁSA.

— Csak nem kél a nap nyugaton? Mi az ördög!

S pedig tagadhatatlanul úgy állt a dolog. A nap, a Séliff folyó vize fölött, a nyugati egen, emelkedőben volt, s szokatlan gyorsasággal haladva, majdnem délpontig emelkedett.

Servadac Hector átlátta, hogy egy hallatlan és megfoghatatlan jelenség folytán, nem ugyan a nap helyzete az egen, de a föld tengely-forgásának iránya meg kellett, hogy változzék. Az ember erre elveszti az esztét. A lehetetlen való volna? A képzelhetetlen kézzel fogható?

— Lelkemre, nem is töröm rajta a fejemet! Ez a csillagászok dolga. Majd elolvassuk az újságokban mit mondanak hozzá, s hogy tudják kimagyarozni e tüneményt!

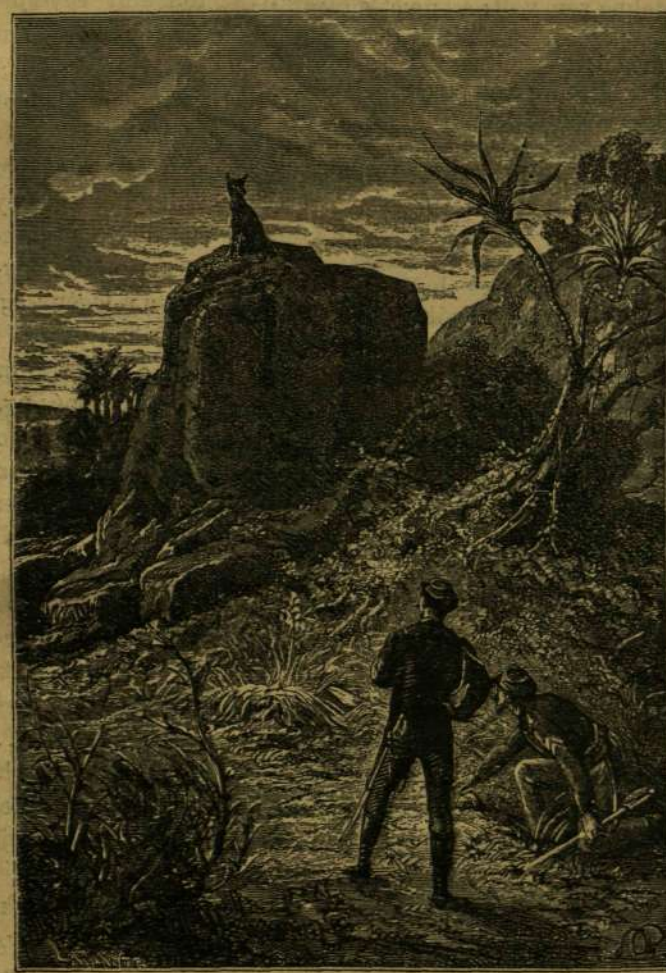
S azzal, felhagyván az okok további keresésével, így szólt:

— Induljunk. Akármilyen történet is a napjárásával vagy a föld tengelyével, ha mind a kettő kiesett is sarkaiából, nekem a találkozás helyén kell lennem és pedig előbb, mint Timasseff gróf odaér.

Ha Servadac és szolgája ráérték volna, hogy e meglepő és megmagyarázhatatlan égi jelenség mellett még a földi és légköri jelenségekre is figyeljenek, észre kellett volna venniök, hogy ezekben is mily tetemes változás állott be. Mind a ketten lihegő módon vették a lélekzetet, sokkal gyorsabban s nagyobb erővel mint rendesen, mintha a levegő gyéresebb s annál fogva oxigén tartalommal szegényebb lenne a szokottnál. Hangjuk is sokkal gyengébb volt a rendesnél s alig hallható, — vagy mert nagyot hallókká lettek a kiáltt rázkódás folytán, vagy mert a levegő vált rosszabb hangvezetővé, mint előbb volt.

De ők e fizikai változásra nem is figyeltek, hanem mind a ketten csak megindultak a Séliff felé, a meredek tengerpart vonalán haladva.

Az előbbi este szürke borus, ködös idő egészen más színt öltött. Az ég rendkívül alacsonyban uszó és egészen sajátságos színű felhőkkel volt borítva, melyek miatt az égen a nap által leírt fényes ívet nem lehetett látni; ilyen ugrást soha sem láttam életemben.

A SAKÁL... HÁTULSÓ LÁBAIRA GUGGOLVA...

egy sakál szaladt ki előttük egy nagy kőszikla mögül. Az Afrikában honos állatvilág sajátlagos fajához tartozott, fekete pettyes szőré s két első lába közt végig futó szintén fekete csikkal. A sakál, kivált éjjel találkozással vele, mikor seregesebb jár, veszélyes is lehet; de nappal s egyedül, félnék állat s nem félelmesebb egy kutyánál.

Az állat, előbujván rejtékéből, a körülbelül 10 méter magasságu szikla-koczká lábánál megült. Észrevehető nyugtalansággal szemlélte a közeledő két embert. Ben-Zouf, a ki a sakálakat ki nem állhatta (talán mert Montmartre-ben nincs hazájuk!) rá fogta a puskáját. Az állat, e fenyegető mozdulatra, — a kapitány és szolgája nagy meglepetésére — egyetlen ugrással a szikla tetejére szökött fel, s ott hátulsó lábaira guggolva figyelő helyzetbe tette magát.

— Ez ám az ugró! kiálta fel Ben-Zouf, 30 lábánál magasabbat ugrik egyszerre!

— Lelkemre, ez hallatlan! szólt Servadac, ilyen ugrást soha sem láttam életemben.

Most Ben-Zouf lehajolt s követ keresgélte a földön, hogy az állat után dobjon. Egy jókora nagyságu kő akadt a kezébe — de a mint felvette, csak olyan súlyúnak érezte, mint egy kis kavicsot.

— De könnyű egy kő, — mondá — ezzel agyon üthetem.

De nem levén keze ügyében más, utána hajított vele.

A kő elhibázta a célját; mindazáltal az állat, látván az ellenséges szándékot, megfutmodott. Egy ugrással le a szikláról, s az után hallatlan nagy ugrásokban, bokrokon eséfákon át úgy pattant tova és tovább, mintha csak gummból készült känguru lett volna.

A mi a követ illeti, az jóval magasabban repült, mint czélozva volt, s óriási görbeséget írva le, Ben-Zouf meglepetésére, több mint 500 lépésnyi távolban esett a földre.

— Lelkemre mondom, háromfontos sugár-ágyúból nem lehetett volna jobban kilőni!

(Folyt. követh.)

Széchenyi István leveleiből.

Lapunk közelebbi számai egyikében, néhai Bertha Sándor életrajzában, megemlékeztünk ez érdemes férfiú közeli viszonyáról gr. Széchenyi Istvánhoz.

Most alkalmunk van a „legnagyobb magyar”-nak Berthához írt leveleiből néhányat közölni; és pedig kettőt (s egy kis jegyzéket) 1833-ból, mikor Széchenyi az Aldunánál működött, s a Duna hajózhatóvá tételén és az első gőzhajó megindításán dolgozott; kettőt pedig élete utolsó éveiből, Döblingből.

Rendkívül érdekes világot vetnek e levelek a nagy ember lelke mélyébe.

Lapunk számára az eredeti levelekről vettük a pontos másolatot, íj. Bertha Sándor ur szíveségéből, ki az eredetieket a m. tud. akadémia kéziratárának szánta. A levelek im itt következnek.

I.

Barátom, Minekutánna Orsovát, Mehádiát stb. megjártam, tegnap ismét ide érkeztem „A Duna” megjövését nézni. De az ideig örülgem nem érkezett, s azt rebesgetik „roszakaró, ellenségei”: elbukott.

Én megvagyok némi némileg; többet ez egyszer nem mondhatok. — De ugyan vágyom tudni: Ti barátim hogy vagytok? — Az Urbér — a hid mozdul épül-e? Rám nem hajgál-e senki sárt — hogy — a közjóért itt ülök a sárban?

Isten védje. Sürget a majd majd bezárando postai füzet.

Az ide mellékelt levelet kérem adná Tasnernek, de 4 szem közt!

Irjon, Orsovára — hova holnap után ismét megyek.

Zimon, Julius 22-ikén 1833.

Széchenyi.

II.

Orsova, augusztus 23-ikén 1833.

Édes Bertha, igen nagy köszönettel tartozom fáradságáért. A Posonyi házi gazdával jól végzett. Bár fizetném ingyen; s lenne Or. gy. Pesten! Be kell várni — de oda hozza az idő. Irjon csak sokszor; igen vágyodok, oláhok s serbusok közt, honi hírek után.

Dolgom elég; egészségem meglehetősen, reményeim sokak. — Mind ezekről majd ha vissza megyek — Verba volant, scripta manent.

Kérem adja e levelet Tasnernek. S hát Niczky legyen Alnádor — s nem Pázmándi? Csudálom.

Széchenyi.

III.

Jegyzék.

Bertha.

Tasner levele.

Nékem írni.

Hajókra gondoskodni — gr. Károlyi György etc.

Gödel ház Ur contractusa szerint tenni.

Pest Dieta, intrigálni —

Leveleket elküldeni.

par Pest Uj Orsova Ujság?

IV.

Döbling, Január 12. 1859.

Kedves Barátom Bertha.

Január 7-ikén írt sorait a pénz (7587 ft. 9 1/2 kr. Ö. W.) együtt vettem. — Köszönöm! —

Én sem a multa sem a jövőre nem merek gondolkodni — szívem hogy el ne repedjék tökéletesen. — Tulajdonképp nem élek, csak „vagyok” —

Tasner Barátunk sem igen él, — Ő inkább csak kinlodik. —

Önök — jól ismert írása, mindig olly „férfiúi” mint volt. És ezen örvendek, mert nem mutat hanyatlásra. —

Béla fiam néhány nap előtt érkezett Angol honból, — hol nagyon szereti színi a szabadabb levegőt; — nem sokára Pestre indul; és Önt bizonyosan felkeresi — ápolja őt, kérem — tapasztalásával, magyar érzelmével, hozzánk vonzó szívével. — Ödön — ki elég magas és vastag legény — tengerre indul — alkalmasint Jappánba. — Ha K. Lajos ezt meg tudja, tudom örövendeni fog, hogy böles tanácsa: „Tengerre Magyar” végre agyvelőmben is fogott! —

Valljon — köztünk maradjon a szó — van e valaki és hol lakik — ki Sellers * borát issza — s mi több, meg is fizeti?

Török J. — némi írka írka ügyben fáradt érettem —

Isten áldja

Széchenyi István.

Néha oly szédülésben vagyok — hogy tüstént mindent abba kel hagyom! (igy) Egyéb-ként állatilag — türethetően meg volnék!

V.

Döbling, Január 1-ig 1860.

Kedves régi jó Barátom Bertha, Isten áldja meg és vegye őszinte köszönetemet, hogy szíves sorai által, melyeket ma reggel vettem — nekem igazi élvezetet szerzett — csak hogy nagyon sajnálom, mikép némileg leverve érzi magát! Mit mondjak én, ki csak úgy tud imig a mugy tenni valamit, ha magát, mint halálra kifáradt hámost, erősen felkorbácsolja! — Repedt szívvel, csak szakadozva, darabonként lehet némi kicsiket végbe vinni — és az elfáradt szívhez most bizonyos idő óta az is járul, hogy ag fejem néha igen szédél —

Jövőmet tekintve, én mind ezek dacára, most néha világosságot látok. Az abszurdum nem mehet in infinitum! és aztán

„Wo die Noth ist am Höchsten Ist die Hilfe a Nächsten!”

Nagyon sajnálom hogy a gőzmalom Couponokat Heinrich Bácsi — és Lovag (!) urnak küldém át, mert itt azt rebesgették hogy Ön nincs Pesten! . . .

Béla és Ödön fiaim tegnapelőtt érkeztek Londonból. Rövid idő alatt le mennek Pestre, és Önt tüstént felkeresik — nevében Önt arra kérvén, — ne csüggedjen! Ön még jobb napokat fog élni — — én akkor már nem leszek, — mert „várni” kell tudni. Ez most legfőbb kellék. —

Én innen nem mozdulhatok — ámde ha Ön egyszer felrándul, kimondhatlan örömmel fogom látni Önt — — de a jó időkre vissza emlékezni nem merek, mikor még magasan állott a magyarok napja, — és az idomatlan tulhajtás által, reggelből . . . este lett!!! —

De azért még sem mondom, — magyarország „volt”. —

Legyen kérem, fiaimnak jó akarója, mint mindig volt az enyim!

Legőszintébb hazafiúi rokon érzéssel

Széchenyi István, a vén Oroszlány!!!**

Mire valami bécsi „Witzling” azt mondatná: Ja freilich, so schaud aus — —!

Barátom Tasner még mindig nagy kinokat szenved, kivált a nagy hidegek után — de egészben még megvan, és legalább nem fogyott, sőt most erősebb mint volt „Mult öszkor!”

* Egy angol borkereskedő, ki magyar borokat árult.

** E levél felelet volt egy új évi üdvözlésre, mely következő distikonokkal kezdődött:

Barlangnak nevezéd lakodát: fő-templom az inkább S oltárképe Te vagy, nemzedet a kit imád. Csak gunyolódniak lehet az barlang, — de oroszlány Lakja, ki majd egykor tündököl égi-jegyül; — Vagy: őszellem ül ott trónján, népére vigyázó S cherubi láng-karddal sújtja le elleneit.

A dinnye őshazája.

(Két közlemény.)

I.

Egy igen érdekes és a hazai kertiparnak nem csekély lendületet ígérő kis munka fogja elhagyni e napokban a sajtót. Címe „Khiva dinnyésze, a Szyr-Deria-vidék dinnyéinek ismertetésével.” Szerzője Ödödy Bertalan.

A kertészetet szenvedélylyel üzők tudni fogják, mi az a gyönyör, ha egy-egy lehetetlennek tartott fajkeresztés, vagy valamely növény meghonosítása sikerül, mely eddig még másnak nem sikerült, s tudni fogják, hogy tán valamennyi gyümölcs között a dinnye az, melylyel a szenvedélyes kertész a legtöbb kísérletet teszi, hogy ízét, zamatját, s mindazon tulajdonságait emelje, melyek a gyümölcsöt kedvelté teszik. Az igazi dinnyész e végből nem kiméli semmi költséget és semmi fáradságot.

Hanem azt azért nem mindenki tenné meg, hogy elmenjen felkutatni egy más világ-részben a földnek azt a zugát, ahonnan a legnemesebben terem meg, hogy onnan hozva magot s a termelés körül szerzett tapasztalatot, azt ide haza értékesítse, s talán oly érvényre juttassa, hogy abból még siker esetében jelentékeny jövedelmi forrása is fakadjon az országnak.

Ödödy nem sajnálta ezt a fáradságot, felkutatatta a dinnye ősi fészket, s most egy 61 lapra terjedő füzetet bocsát közbe, melyet elolvassván, nem tehetünk le a nélkül, hogy azt olvasóinkkal is meg ne ismertessük.

A szerző előszavában az eddig nálunk csak kicsiben üzött dinnyetermelésnek nagyban üzését meghonosítani mondja feladatának, s e végből bemutatja a művelés ama módját, melyet ott követnek, a hol a legtekélyesebb jóságú dinnye terem, s a hol a világ semmi gyümölcse által meg nem közelíthető e nemes gyümölcs nem csak a gazdag, hanem a szegény ember asztalán is feltalálható, és pedig oly mennyiségben, hogy főtápszert képez, mint nálunk a buza, vagy a felvidéken a burgonya.

E czélt tartva szem előtt, 1875-ben Közép-Ázsiába indult s bebolyongva Turkesztánt és megállapodva annak khivai kánóságában, az Amu és Szyr-Deria partjain a legkisebb részletekig megfigyelte a termelési eljárást. Még ez év őszén megválv a csodás vidéktől, a Karakum-sivatag, a Kirgiz puszták, Orenburg és Oroszországon keresztül haza tért, s azonnal hozzá fogott munkájá megírásához, melyet nem sokára követni fog utja egyéb érdekes részleteinek leírása is.

Hol terem a legnemesebb fajú dinnye a legnagyobb tökéletességében? az iránt sokáig eltértek a vélemények. A boldog emlékeztető Szontagh Gusztáv azt tartotta, hogy Turkesztánnak Khokand tartományában, Vámbéry azonban s a Közép-Ázsiából vele jött özbek törzsbeli Mollah Iszák leírásaikban Khiva dinnyéinek követelték az elsőség koszoruját. Ödödy maga is meggyőződött, hogy ezeknek van igazuk, s más vidékek legjobb dinnyéi is messze elmaradnak az itt termelték mögött.

Közép-Ázsiának több ezer négyszög mérföldnyi területe — írja Ödödy — nem egyéb, mint a kopár puszták és örök sivatagok szakadatlan láncolata. Ha két fő életű ere: a Dunához hasonló Amu-Deria (Oxus) és a Tiszánkhöz hasonló Szyr-Deria (Jaxartes) hőmpolygó habjai, annak közel vidékein, új vért nem bocsátanak a tér e roppant testének parányi részébe, ha e két nagy folyó természetes vízmedencéjével, az „Aral”-l, egyszerre megszűnnék létezni, mondhatni, az egész élet kiveszne s kihaltatná a természet egész Közép-Ázsiában. Közép-Ázsia végtelen homok pusztái és sivatagai, rendkívüli nyomasztó hatást gyakorolnak az utazóra. Merre szem lát, sehol annak egy

Egy határozat határozott petít sor, vagy annak helye egyszeri írtatásnál 16 krajczár; többszöri írtatásnál 10 krajczár. Bélyegdíj külön minden írtatás után 30 kr.

HIRDETÉSEK.

Kiadó-hivatalunk számára hirdményeket elfogad Bécében: Habsburg-stein és Vogler Wallischgasse Nr. 10, Mosse R. Seilerstraße Nr. 22, Oppelk A. Wollzeile Nr. 22.

Gyönyörű szép
HÖLGYRUHAKELMÉK
a legkedvezőbbben megszerezhetők
HAMBURGER ADOLF-nál,
Budapest, koronaherceg-utca 8. sz.
Minták kívánatra azonnal ingyen és bérmentve bérhová küldetnek.

Vigas és menekülés
rám néve egyesgyedül
!!!egy nyereséges terno!!!
volt, melyet Orlicé Rudolf híres mennyiség-tanár, Berlin. (Wilhelmstrasse 127) egyik játék utasítására eredményezett. Most tehát megelhetek, s az én jó Ferimhez nőül mehetek. S kinek köszönhetem e szerencsét? Csak ő neki, egyedül Orlicé úrnak. Bár számomra segélyt igénylő csak ő hozza fordulat! Annál inkább, mert a lotto beszüntetése bizonyos.
Saleburg. 3122 Lechner Anna, varrónő.

Altesti sérvben szenvedők

Sturzenegger Gottlieb Herisauban (Schweiz) egyáltalán ártalmatlan hatású sérv-kencőcsében meglegő gyógyszerrel találunk, ép úgy altesti sérvnek mint méh-előesések ellen. Bizonyítványok és köszönő iratok a használati utasításhoz vannak mellékelve. Kapható fizekákban árt 3.20, szintúgy maga Sturzenegger G. által, mint szintén a következő rak-tárakban: Budapeston Formágyi G. gyógyszerert, a boldogságos szűzhez. Temesvárott Pecher I. gyógyszerert, a segélyző szűzanyához. Zágrábban Mitlbach Eszmond gyógyszerert. Bécében Weiss József gyógyszerert, a szerencséhez, Tuchlauben, 27. 2460-3

PURITAS

haj-íjító tej.

A „Puritas” nem hajfesték, hanem tejemű folyadék, mely minden azon csodálatos hatású, hogy ősa hajakat megifjít, azaz lassankint, még pedig legkedvezőbb tízenegy nap alatt ama színt visszaadja, melylyel eredetileg bírtak!
A „Puritas” nem tartalmaz festékanyagot. A haj tetésze szíri vízzel mosható, lehet fehérre átvont vankoson aludni és gőzfűtést használni, a festéknek nyoma sem vehető észre, mert a „Puritas” nem fest, hanem ifjítja, és pedig a leghosszabb és leghűdőbb női hajszót és a férfi haját és szakkállát.

ALKALMAZÁSA
A világon a leggyorsabb. A tejet kezünkbe öntve, a haját addig dörzsöljük vele, míg egészen át nincsen áztatva, s ezt naponként kétszer ismétljük. Ebből áll az egész. Ha a haj eredeti színetét vissza-nyerte, mi rendszeren tíz vagy tizenkét nap múlva szokott bekövetkezni, akkor a további használat a tejet hetenként egyszeri bedörzsölésére szorítkozhatik.

Egy üveg „Puritas” ára 2 frt (postai küldésnél 20 kral több) s készpénzen vagy utánvét mellett kapható Bécében:

FRANZ OTTO-nál, Mariahilferstrasse 38.

Főraktár: 2360

Budapest: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél, király-utca 7.

Raktárak Magyarországi kiskereskedő gyógyszerészeinél:

Arad: Rozsnyay Mátys. Nyitra: Rosenfeld S.

B. Csaba: Lang G. Tomor: Kornél.

Debrecen: Gölti Nándor. Pécs: Goldschmidt M.

Eszék: Gobetaki József. Püstyén: Orgon János.

Dienes J. G. Pozsony: Solta Rezső.

Gyöngyös: Vozáry Tamás. Rimaszombat: Liska József.

Győr: Vollenhofer P. G. S. A. Ujhely: Pintér Ferenc.

Karácsehes: Müller F. J. Szigetvár: Teutsch J. B.

Károlyvár: Csiky Kristóf. Szeged: Meák Gyula.

Kassa: Hegedűs Lajos. Szeged: Meák Gyula.

Keszthely: Wünsch Ferenc. Szekesfehervár: Diebally Gy.

Köszeg: Küttel István. Sziligetvár: Salamon Gyula.

Mikolcz: Dr. Csáthy Szabó Ist. Temesvár: Lechner B.

Nagy-Becskerek: Kókita A. F. Tokaj: Brezanyi E.

Nagy-Enyed: Binder Ágost. Veszprém: Strauch S.

Nagy-Kanizsa: Prager B. Zólyom: Stech Lajos.

Nagy-Várád: Molnár József.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magy. irod. intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4) megjelent és kapható:

Jókai munkái. 90, 91, 92, 93.

Népszerű kiadás.

Mire megvénülünk?

Regény.

Második kiadás.

Ára a négy füzetnek, két kötetben füzve 1 forint 60 kr.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magyar irodalmi intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4-ik szám, megjelent és minden könyvtárunknál kapható:

VIRÁGREGÉK.

Irta

TOMPA MIHÁLY.

Egy színnyomatu czimképpel.

Ára füzve igen díszesen kiállítva 2 ft 50 kr.

Kiss József KÖLTEMÉNYEI.

Ára füzve 2 forint.

Magyar polgári törvénykezési rendtartás.

Irta APÁTHY ISTVÁN,

jogtudor, köz- és váltó-ügyvéd stb.

Második bővített kiadás.

Füzve 3 frt 40 kr.

Falusi Könyvtár.

Egy-egy kötet füzve 50 kr.

1. Magyar méhészkönyv, vagyis útmutatás a sikeres méh-tenyésztésre, tekintettel a különböző tenyésztési módokra. Irta dr. Farkas M.
2. Úgyes Mari, a kis konyhakertésznő, vagyis alapos oktatás a zöldségtermesztésben, Metzger műve után magyarítá István bácsi.
3. Takarmány-növények ismertetése és tenyésztése, rétművelési és takarmányozási naptárral és számos fametszavénnyel felvilágosítva. Irta dr. Farkas Mihály.
4. Kereskedelmi növények művelése. Nevezetesen az olaj-mag, fonalbeli, festő- és egyéb gyáraknak való füzve a közhasznú füzéres növények miképeni természetéről szóló kézikönyv. Irta Reischer Endre.
5. Inthetenyésztés és gyapjúszeret, a juhbetegségek ismeretével és gyógyításmodjával. Irta Reischer Endre.
6. Gyakorlati és elméleti sertéstenyésztés. A magyar gazda-közönség használatára. Saját tapasztalataik nyomán írták Dely Mátys, sz. k. Debrecen város állatorvosa stb. és Dely József, Szabolcs-megye állatorvosa.
7. Apró majorság vagyis: a baromfi-tenyésztés foglalatja. Hóni és külföldi tekintélyek nyomán saját tapasztalásaival bővítve. Irta Dr. Farkas Mihály. Számos fametszetekkel.
8. A boglyar-gyümölcs tenyésztése. Irta Farkas Mihály.
9. A dinnyetenyésztés foglalatja és a legjelebb hóni és külföldi csemegefajok ismertetése. Irta dr. Farkas M. földbírtokos. Eredeti ábrákkal.
10. A szarvasmarha-tenyésztés. Irta Kégy S.
11. Eperfa- és selyemhernyó-tenyésztés. Irta Áron Ede.
12. Szarvasmarha használatára. Irta Kégy S.
13. A szőlőművelés kateja. Irta dr. Perlaty M.
14. Borászati vagyis pinczegazdászati kate. Irta dr. Perlaty Mihály.
15. Miként emelhetjük gazdaságunk jövedelmét. A földmivelő nép számára. Irta Réti.
16. Népszerű és a gazdaság minden ágára vonatkozó mezei gazda naptár, az uradalnak tisztjei számára. Egy, a marhavéset távozató és előző rövid jegyzettel. Ring Adorján által összeállítva.
17. A tengeri nyulak tenyésztése, Közli Grubicy Géza, előzővel ellátta Korizmis László.
18. A lótenyésztés mint a mezei gazdasági állattenyésztés egyik ága. Az ez irányban megjelent legjelebb szakmunkák felhasználása mellett. Irta Kodolányi A.
19. Állatorvosi jó tanácsok. Első könyv: az állat és álete, saját tapasztalása nyomán. Irta Dely Mátys.
20. A földművelés alapelvei. Franziából Viktor R. ndu után közli Grubicy Géza.
21. Állatorvosi jó tanácsok. Negyedik könyv. A betegsértés orvoslása. Saját tapasztalása nyomán írta Dely Mátys.
22. A mező- és kertgazdaságra káros rovarok ismertetése és azok irtásmódja. Számos fametszetű ábrával. Irta Dr. Nyáry Ferenc.

A Hoff-féle cs. k. udv. malátakészítmény - gyárak, Bécs, Graben, Bräunerstrasse 8. Budapest: kalap-utca 10.

ELISMERÉS

Dr. HECK ALAJOS,

gyak. orvos, szülész, tanár, fogász, s az „Aerztlicher Verein” tagja, Bécsben, Mariahilf, Kopernikgasse Nr. 4.

Általában ismeretes, miszerint mi orvosok egy emberöltő óta igen sok esetben a Hoff János-féle malátakészítményeket veszünk igénybe, ezen jelen gyógyszer által az emésztő- és légző-szervek bizonyos betegségeit s az általános testi gyöngeséget elhárítandók; örömmel tölti el a gyógytudományok emberét ily segítő eszközökkel kéznél binni, s az addig is szerencsének érzi magát, hogy ily kellemes szer által fájdalmaitól megszabadulhat.

Több évvel ezelőtt nőm balesatorta - csúszban szenvedett, még pedig oly hosszas ideig, hogy alig remélhettem, miszerint őt ismét helyreállíthassam, jóllehet mindent elköveték, a mit a tudomány ily esetekben az orvosnak előír. Hogy népies szerkez nem folyamodhaték, magától értetődik; eközben a Hoff János-féle malátakészítmények híre oly hathatósan terjedt a világban, hogy ügytársaim példájára legalább kísérletet tettem azokkal. Megvizsgáltam a malátakivonat-egészségi-sört, s azt oly finom ízűnek találtam, mint még sört életemben nem találtam; s így hát nem lehetett ártalmas. Azonban mily kellemesen lepottam meg, midőn nőm a malátakivonat és malátacukor-ládáé használatát után néhány héttel baját az utolsó nyomig elvesztette! Később ugy találtam, hogy más orvosok is hasonló tapasztalatokat szereztek ezen gyógy-italokról. Lehetetlen hogy e gyógyszer egyedül a malátanyagnak tulajdoníthatassék, miután más készítmények malátakészítményei meglehetősen könnyűek. Különböző körülmények tehát csak Hoff János-féle malátakivonat lett használatba véve, hol az csodaszérő szabatossgal a megbetegedett katonák egészségüket visszaad. Tüdőm gyöngesége őrszert igényelt, hogy magamat a tüdővészttől megóvhassam, s arra a Hoff János-féle malátakivonat-omkorkák lettek kismelve. Mint hiű örök gátolnak minden behatást, azonban használatukat nem szabad ártalmam nélkül egy napig sem elmulasztanom, mivel már előhaladott korban vagyok. Ajánlom minden szenvedőnek a Hoff János-féle malátakészítményeket.

Dr. Heck Alajos.

Csak valódi Hoff János-féle malátakészítményeket kérjünk, melyek a törvényesen bejegyzett védjeggyel (a főtárlat arczképével) ellátva, miután az utamatok nem bírnak gyögyörövel, s készítmények sem olyan, mint a Hoff János-féle készítmények.

ÁRAK.

Malátakivonat - egészség-sör palackja 60 kr. Láda és palackkal: 6 palack 3 frt 88 kr. — 13 palack 7 frt 26 kr. 28 palack 14 frt 60 kr. 58 palack 29 frt 10 kr. — 1/2 kilo malátacukor-ládáé I. 2 frt 40 kr. II. 1 frt 60 kr. III. 1 frt. (Nagyobb mennyiségnél árkedezménytel.) Malátacukorkák zacskója 60 kr. (1/2 vagy 1/4 zacskóval is kapható). Gyermek-táp-malátalisz 1 frt, koncentrált malátakivonat 1 palack 1 frt, 60 kr. érte kapható. Egy kész malátá-fürdő 80 kbra kerül.

Magyarországi főüzlet:
Budapest, kalap-utca 10. sz.
bemenet n kapu alatt.
Raktár: **Török József** gyógyszerertárában király-utca 7. szám alatt. 3075

A FRANKLIN-TÁRSULAT magy. irod. intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4) megjelent és kapható:

Földrajz

népiskolák számára.

Irta

Ballagi Károly.

- I. folyam vagy a népiskola 3-ik osztályának tananyaga. Ára kem. kötésben 20 kr.
- II. folyam vagy a népiskola 4-ik osztályának tananyaga. Ára kem. kötésben 40 kr.
- III. folyam vagy a népiskola 5-ik osztályának tananyaga. Ára kem. kötésben 20 kr.

VEZÉRKÖNYV

a földrajz tanításában tanítók számára.

Irta

Ballagi Károly.

Ára füzve 40 krajczár.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együttl: egész évre - 12 frt félévre - 6 s. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre - 8 frt félévre - 4 s. Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre - 6 frt félévre - 3 s.

10. szám. — 1877.

Budapest, márczius 11.

XXIV. évfolyam.

Barth Heinrich.

Lejeun Vilmos.

De Chailis PAI.

Chailis Long, orvost.

Baker Samuel.

Cameron, pinczevő.

Stanley Heinrich.

Dr. Nachtigall.

Desvriesz Heinrich.

Spahn, kutyatartó.

Rohlf, Gerhart.

UJABBKORI UTÁZÓK AFRIKÁBAN.